

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CAatalogus sancto//rum [et] gestor[um] eor[um]

Petrus <de Natalibus>

Lugduni, 1508

De inuentione sancte crucis. Cap[itulum]. cxvij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70797)

nasium credens obiurgat: sicq; de falso crimine conuicta est et confusa. Deinde manus arida in loculo producit: que arsenio ab epō abscissa fuisse asserit. Ep̄s hō arseniū latētem qui longus esse putabatur adesse fecit: quo ambas manus exhibente se innocētem probauit. Eū autē hec arriant magis artibus deputarent: imocens athanasius uti culpabilis iudicatur ex vbe et se depropellit ab imperatore proscibitur et per totā vrbē occidēdus inquirif. Qui vbiq; p̄ fugus a maximino treueren. epō benigne suscipitur: sed post modicū metū principis inde progreditur. Deinde. vi. annis latuit in sicca cisteria sola ei quadā ancilla virgine ministrante carbolica: vbi simbolū. Quicumq; vult saluus esse: dicat et scripsit. Eū autem p̄secutores sui illic aduenissent: et nunciā athenasius au fugisset: illi hoc cognoscentes virginem ad mortem ceciderūt. Post hec cum ad partes imperatoris constantis fratris constantij occidēdus venisset: causamq; ipsius constans examinasset super episcopi iniusto exilio litteras fratri direxit: constantinusq; ipm ut fratri complaceret ad sedem suam reuocauit. Sed modico post tempore ad instantiā arrianoū: iterum eum constantius efficiens persequit. Iterū que constantis cōminationibus reuocat. De functo hō constante soloq; regnante constantio cū athanasium suspectū haberet qd sibi germanum inimicū fecisset suauis arrianoz tertio ipm de sede propulit: et geozgium arrianiū sibi in episcopum surrogauit: missis per vniuersum orbē romanū litteris ut vbiq; reperitus fuerit athanasius occidat remuneratōe taxata cuiq; qui caput athanasij imperatori obrulisset. Quo tempore sanctus vir toto orbe hinc inde profugus euagatur. Aduersus quem reges ac principes et populi commouētur. Sed multis euasis periculis et persecutionibus dei gratia reseruat. Hortuo hō constantio et iuliano apostata ei succedente: et humanitatem fictam pretendēte: ut ex hoc in initio suum imperium roboraret iussu iuliani omnes episcopi exulantes ad suas ecclesias redire permittuntur. Sicq; athanasius alexandriam remeavit. Post modicū hō tempus diabolo suadente ad suggestiōnē magnorum iuliano fauentū misit milites multos alexandriam ad athanasium pertinendū. Qui per flumen nili cum paucis catholicis nauicula fugit: persecutores obutos habuit. Illi hō cum presentē cernētes non agnoscut: et de athanasio uti de alio interrogantes pertransiunt. Ipse hō alexandriam alta via repetēs vsq; ad tempus pacis ibidem latēter permansit. Post mortem hō iuliani succedente in imperium iouiano catholico reducitur athanasius in p̄p̄riā sedem: et restituitur honorifice post mēses. viij. in pace quiescit anno ep̄atus sui. lvi. vi. non. mañ. Vbiq; clarēs miraculis tumulatur. **Uic gloz**

rosus doctor inter multa insignia eius sapientia opuscula. Duos aduersus gētes excudit volumina. Extra vsarū et valentē vnum. De virginitate vnum. De persecutione arrianoz plurima. De psalmo: titulis vni. Hystoriā antonij monachi vitam continentem insigni volumine retuit. Epistolas, insuper et alia multa que enarrare longū esset edidit. Hec Hieronymus libro de illustribus.

De sancto florentio epō. Cap. cxvi.

Florentius et vindemialis

mialis episcopi taurisij translati quiescunt. Quorū vindemialis ap̄ber natione a sancto alpiano confessore doctus ad psbyteratus ordinē inde ad episcopatum puenit: vbi vna cum eugenio miraculis multis ostensis populum copiosum conuertit. Deinde peregrinationis gratia ad insulā corficam venientes in castris fauuei. et vadesi. populum a cultura diabolis eruerunt: ligato oratio ad collum serpentis: et ipso in mare demerso. Sicq; conuertum populum baptizarunt. Post que sanctus eugenius ibidē in castro vendesi. commoratus quiescit in pace: vbi etiā extat puteus ab eodē in mare defossus preter naturā dulcē aquā emanās. Vindemialis hō regressus corficā: ibidē in pace vitam finit: et sepultus est ibi: vbi et olim sanctus florentius episcopus quiescebat. Castata hō corfica a saracenis: titianus taruisinus episcopus illuc nauigio accedēs: corpora sanctorū florentij et vindemialis obtinuit: et taruisinum translata in basilica sancti iohannis baptiste deposuit. Que successor eius rotharius postmodū in maiori ecclesia sancti petri honorabilis tumulauit. Hozū festū colitur. v. non. mañ.

De inuentione sancte crucis. Cap. cxvij.

Inuentio sancte crucis

cre crucis dicitur: quod eo die a sancta helena matre constantini imperatoris crux inuenta fuisse perhibetur. Illud enim p̄ciosum lignum dominicum in quo xp̄s cōfixus fuit ducentis fere annis sub terra iacuit. Anno autem domini. cccxxij. cōgregata est iuxta flumiū danubiū multitudo innumērabilis barbarozum: volētes flumiū transire: et omnes regiones vsq; ad orientem subiugare. Extra quos constantinus imperator castramouit: et p̄tra danubiū se cū suo exercitu collocauit. Usq; barbarozū multitudinē infinitam transeunte flumē extimuit: cum qua die sequenti erat p̄summissurus: nocte autem ab angelo excitatur: et ut sursum respiciat admonetur. Qui signū crucis vidit in celo ex clā

rissimo lumine factum: litteris habens aureis
 circumscriptum. In hoc signo vinces. Qui con-
 foratus licet adhuc gentilis crucis similitudi-
 nem fecit: et ipm ante exercitum portare iussit.
 Uesilla quoque militaria et arma cruce signari fe-
 cit: et irruens in hostes: ipsos in fugam vertit: eo-
 rumque maximam multitudinem interfecit. Reuer-
 sus ergo ad urbem omnes idolorum pontifices
 conuocauit: et cuius deorum hoc esset signum dili-
 gentius inquisiuit. Quibus se nescire dicentibus:
 quidam xpianis eidem crucis mysterium ex-
 plicarunt. Qui licet xpm tanquam unum deorum mo-
 re gentilitatis in reuerentiam haberet: tamen nec
 tunc perfecte credidit: nec baptisma suscepit:
 donec plaga lepre eidem superueniente a sancto
 siluestro mundatus pariter et baptizatus est: ut
 supra actum est in legenda sancti siluestri pridie
 kalen. Ianuarij. Cum autem post disputacionem
 quam silvester cum iudeis habuerat: ut ibidem
 dictum est. Helena imperatrix constantini ma-
 ter ad xpm conuersa fuisset: infudit ei spiritus: ut
 lignum dñice crucis requireret. Veniens igitur
 hierosolymam cum exercitu maximo decimo octa-
 ua die secundis mensis: qui est aprilis omnes sa-
 pientes iudeorum qui per totam regionem repe-
 riri potuerunt: ad se congregari mandauit: ut
 ad numerum quingentos: qui nimium formidan-
 tes inter sese perquirebant: cur eos regina sic
 coadunari mandauerat. Unus ergo ex ipsis iu-
 das nomine dicitur cepit: qui dubitabat ne ab eis
 discere velleret: ubi lignum in quo iesus crucifi-
 xus est existeret. Admonens ut nemo hoc confi-
 teri presumeret: quia statim ut crux illa reper-
 retur: lex iudeorum euacuabitur. Dicebat quoque
 quod nonerat locum: ubi illud absconditum erat
 lignum. Nam zacheus auus eius illud secreto reuelau-
 rat patri suo symoni: et pater ipse iude symo-
 ppalauerat sibi. Addens ipse zacheus: quod cum il-
 lud lignum corripserit reuelari: gens iudeorum
 decerent nunc regnare: sed illi qui crucifixum
 adorant: eo quod vere filius dei fuerat: prout ipse
 zacheus clare didicerat. Nam in conspiracione
 mortis xpi nunquam assenserat. paterque prothoma-
 rtyris stephani fuerat. Cum autem iudei om-
 nes predicta se nunquam audiuisset assereret: iude
 sub obedientia mandauerunt: ut crucis lignum
 nullatenus reuelaret. Et cum antequam regnam
 iesus interrogasset: ipseque se illud scire negaret:
 iussit eos omnes igne cremari. At illi timentes
 tradiderunt iudam: ut iusti et prophete filii: et op-
 time legem scientem. Regina omnes dimittes
 iudam solum tenuit: eiusque mortem aut vitam pro-
 posuit: nisi sibi crucem dñicam demonstrabit. Qui
 nec crucem: nec locum se scire dicebat: eo quod an-
 ni ducere a passione xpi iam lapsus fuerat: quo tpe
 ipse minime natus erat: ipsum ergo in puteum
 ficcum iussit mitti et ibidem fame cruciari. Cum
 autem septem diebus sine cibo mansisset: die se-

ptimo se extraxit petiit: et crucem dñicam in
 caturum promittit. Extractus igitur concitatus
 venit ad locum golgortha: et cum ibidem orasset
 locus subito commouetur et fumus aromaticum
 miri odoris sentitur: ita ut iudas miratus xpm
 confiteretur. Erat autem in loco prout in hysto-
 ria ecclesiastica traditur templum veneris: quod
 adrianus imperator ibi construxerat: ut si quis
 in ipso loco xpm adorare velle venerem adora-
 re videretur: ob hoc locus pene obliuioni datus:
 regina igitur templum funditus fecit destrui et
 locum arari. Post hec iudas cum socijs virtus
 liter fodere cepit: et .xx. passus fodens tres cru-
 ces inuenit: quas regine detulit. Sed cum xpi
 crucem a duobus latronum nescirent discer-
 nere: et circa horam nonam quidam mortuus in
 pberetro portaretur iudas pberetrum tenuit:
 et prima ac secunda cruce appositus mortuus mi-
 nime se mouit. Apposuit tertiam et protinus de-
 functus rediit ad vitam. Quaedam etiam mu-
 lier ciuitatis primaria semiuua facebat: ut dici-
 tur in ecclesiastica hystoria. Ad quam hierosoly-
 mitanus episcopus primam et secundam cruce
 adhibuit et nihil profecit: tertia vero apposita co-
 festim mulier sana surrexit. Hanc ergo crucem
 domini fore intellexerunt: quum postmodum les-
 cto eius titulo quem pilatus supposuerat: qui
 ex antiquitate fere delirus erat plenius cogno-
 uerunt. Diabolus autem terribiles emittens vo-
 ces cunctis audientibus de iuda conquerebas-
 tur: eidem quoque tormentis et persecuciones plu-
 rimas mirabatur. Post hec iudas baptizatus
 quiritacus vocatur: et hierosolymorum episcopo
 defuncto iussu helene in episcopum ordinatur:
 Nam multo tempore regina ibidem fuit et cum
 tra sacra loca perlustrauit. Cum autem clauos
 dñi habere desideraret: rogauit episcopum quiritacum
 ut ad locum pgeret et clauos pquiret. Qui cum
 venisset et oracione fudisset continuo clauus velut
 aurum in terra fulgentes apparuerunt. Quos
 eps regine detulit: illaque eos reuerteret adora-
 uit. Crucem quoque dñicam per medium secari fecit: et par-
 tem filio deportari: parte vero thecis argenteis in-
 clusam hierosolyme reliquit. Clauos vero dñicos
 secum adduxit. Quorum unum in galilea: alter in freno
 imperatoris composuit: ut sic armatus armis securus
 ad bellum pcederet. Tertium vero reseruauit: vel ut
 quidam asserunt in mare adriaticum: quod tunc erat
 rago nauigantium sacrauit. Precipiens festum inue-
 stionis serae crucis singulis annis soleniter cele-
 brari per vniuersum orbem videlicet. v. non. martij.

De sanctis Alexandro papa et mar-
 tyre theodolo martyre. Cap. cxviii.

Alexander papa et mar-

tyri huius nominis primus cum
 cum duobus presbyteris Euentio
 et Theodolo passus est rome sub persecutio-
 ne Traiani agente Aureliano comite vtriusque